

תוויה בשולחן שבת

מס' 80

פרשיות תזריע - מצורע

דבר השוכן

שבת שלום

פרשיות תזריע ומצורע מהוות יחידה אחת העוסקת בתורת הטהרה והטומאה בחיי היום-יום של עם ישראל. מסע שמתחיל ברגע השיא של יצירת חיים ומסתיים בהתמודדות עם כוחות הפירוד והכיליון.

פרשת תזריע פותחת בדיני היולדת ולאחר מכן עוברת התורה לפירוט נרחב של נגעי הצרעת המופיעים בעור הבשר. המצורע מאובחן כטמא ונדרש לצאת אל מחוץ למחנה, שם הוא שוהה בבידוד ("בדד ישב") ומתבונן במעשיו.

פרשת מצורע ממשיכה את התהליך ומתמקדת בחזרת המצורע לקהילה. התורה מפרטת את טקס הטהרה הייחודי הכולל 2 ציפורים, עץ ארז ושני תולעת - סמלים לענווה ותיקון הגאווה. בהמשך, הפרשה מרחיבה את היריעה אל "נגעי בתים", המלמדים כי הקדושה צריכה לשרור לא רק בגוף האדם אלא גם בקירות ביתו. הפרשה חותמת בדיני הזב והזבה, המדגישים את חשיבות השמירה על הטהרה גם במעגלים האישיים והאינטימיים ביותר. שתי הפרשיות מציבות בפנינו מראה המבקשת לראות בבריאות הגוף ובשלמות הבית בבואה למצבו הרוחני של האדם, ומלמדות כי הדרך אל ה"קודש" עוברת דרך המודעות לפרטי ה"חול" והגוף.

בהכנת שבת שלום ואהוביך
הרב ח'אי ולוסקי

בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ הבדידות - עונש חברתי או הצלחות לתיקון?

רקע קצר

בפרשיות השבוע, תזריע - מצורע, אנו לומדים על נגעי הצרעת. בניגוד למחלות רגילות, צרעת נתפסת בתורה כנגע רוחני המתבטא בגוף. התורה קובעת שלאחר שהכהן מטמא את המצורע עליו לעזוב את משפחתו וקהילתו ולשבת **לבדו, בבדידות מוחלטת**, עליו לצאת אל מחוץ למחנה ישראל עד שיירפא. כפי שנאמר: "כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הִנָּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ" (יג, מו). בניגוד לטמאים אחרים, כגון טמא מת או זב, המורחקים רק ממחנה שכינה או ממחנה לווי, המצורע משולח מכל שלושת המחנות, גם ממחנה ישראל. הוא מחויב בהרחקה טוטאלית, ואסור לשאר הטמאים לשבת איתו.

השאלה המרכזית

מדוע החמירה התורה עם המצורע יותר מכל שאר הטמאים, וגזרה עליו בידוד מוחלט "**בדד ישב**", מחוץ לשלושה מחנות? האם היציאה אל מחוץ לחברה היא עונש המיועד להוקיע את החוטא, או שמא מדובר בכלי חינוכי וטיפול, שנועד לאפשר לו לבנות את אישיותו מחדש?

או לחצו כאן

לקבלת העלון 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה'

למייל Office@shaalti.co.il

- **פשט: "מידה כנגד מידה". רש"י** (על פי הגמרא במסכת ערכין דף טז) רש"י מסביר כי הבידוד הוא תוצאה ישירה של מעשיו של המצורע, נובעת מחטאו המרכזי, עוון לשון הרע. "הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל". המצורע פגם בלכידות החברתית על ידי דיבורו הרע, ולכן העונש שלו הוא לחוות על בשרו את **טעם הפירוד והבדידות**, כדי שיבין את חומרת הנזק שגרם לאחרים.
- **הרחקה מונעת, הגנה על הכלל. בכור שור וחזקוני** נוקטים ב"גישה טבעית", ומבארים שחולי הצרעת הוא מחלה אשר מתפשטת ועוברת לבני אדם הרגילים לשהות בקרבת החולה. מעבר להיבט הרוחני, קיים כאן היבט מעשי של מניעת נזק. משום כך, מצווה עליו הכתוב לשבת מחוץ למחנה ובבדידות, על מנת שלא ירגיל אדם אליו ולא ידביק את הציבור בחוליו. הישיבה בדד נועדה למנוע את הדבקת הקהילה במחלה הקשה.
- **עומק מחשבת: הטומאה כהשלכה עצמית. אור החיים** מדייק בלשון הכתוב מהמילים "טמא הוא" יסוד חשוב באחריות האדם למצבו. הוא מבאר שהאדם נטמא מעצמו בעקבות פעולותיו השליליות והעוונות שדבקו בו, "טמא הוא מעצמו לצד פעולתו". הצרעת היא שיקוף של המצב הפנימי של האדם. הבדידות מחוץ למחנה אינה רק גזירה חיצונית, אלא מצב שבו האדם נאלץ להתמודד עם ה"אני" שלו שהתקלקל, מתוך הבנה שחטאיו הם אלו שיצרו את המחיצה בינו לבין קונו ובינו לבין החברה. הרחקתו היא תוצאה ישירה של הרעה שהוא בעצמו הביא על עצמו, וכל זמן שחטאו בו הוא יישאר בטומאתו.
- **זווית חינוכית-אקטואלית: הבדידות כמרחב של תשובה. רבי יעקב קמינצקי**, בספרו 'אמת ליעקב' מחדש שהצרעת אינה מחלה טבעית, [שהרי מבחינה הלכתית, כל זמן שהכהן לא טימא את האדם, הנגע אינו מטמא]. הנגעים הם איתות משמים שהאדם "נזוף". מטרת ה"בדד ישב" אינה רק להעניש, אלא להעניק למצורע "פסק זמן" מהשפעות חברתיות שליליות. שהרי החברה והצוותא הם אלו ש"קלקלו" אותו וגרמו לו לחטוא. ההתבודדות המוחלטת מחוץ למחנה נועדה לנתק אותו מן ההשפעות החברתיות המזיקות ולאפשר לו להגיע לתשובה ולריפוי פנימי. הישיבה לבד מאלצת את האדם להתבונן פנימה ללא הפרעות, לעשות חשבון נפש ולתקן את שורש מידותיו, מתוך הבנה שדווקא הריחוק מהחברה עשוי לקרב אותו חזרה לעצמו ולאלוקיו.

'נְקֵדָה לְמַחְשָׁבָה' לְשִׁלְחַן הַשֶּׁבֶת

בפרשיותינו ראינו, שהבדידות היא עונש או אמצעי לתיקון חברתי. **2 שאלות לדיון משפחתי:**

א. מתי "לשבת לבד" יכול להיות דבר חיובי ובונה עבורנו, ומתי הבדידות הופכת להיות משהו שפוגע בנו?

ב. לאור דברי ה'אמת ליעקב' שהמצורע ניזוק מן "החברה והצוותא" ונזקק להתבודדות כדי לתקן את עצמו, כיצד אנו יכולים לנצל את יום השבת, בו אנו מתנתקים מעט משאון העולם, כדי "להתבודד" בצורה חיובית, לתקן את יחסינו עם בני משפחתנו, הקרובים אלינו?

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע שלחו את המייל
Office@shaalti.co.il
'רעיון' למייל

מעוניינים ברעיונות נפלאים לפרשיות תזריע - מצורע,
שיעשירו את שולחן השבת? לחצו כאן